

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedeļe in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 55.

V Ljubljani, v ponedeljek 9. marca 1885.

Letnik XIII.

Govor ministra Dunajevskega v državnem zboru 2. marca 1885.

(Dalje.)

Tudi ne smem pozabiti na neko postavo, katero se vé, da nisem jaz provzročil, postavo o obdačenju posojilnic in kreditnih društev imam v mislih. Vendar pa sem mnogo pripomogel, da se je ta pospešila, na kar se bodo gospodje, ki so bili v dotičnem odboru še spominjali. Le ne vem, po kateri pravici gospod poslanec zasluge za to postavo sebi in svoji stranki pripisuje. Kakor imam jaz zapisano, je postavo moj sprednik 15. januarja 1880 predložil.

Da se vsaka davčna postava ne sprejme tako hitro in tako, kakor bi si sam želel, to je prikazen, ktera se ne nahaja samo po Avstriji. (Veselost in prav res! na desni.)

Prosim Vas, le ozrite se na sijajne debate v naši sosednji državi, ki jih imajo ondi na levi in desni in se tū pa tam tudi vlada sama pri njih vdeležuje, in le pogledjte, kako malo je pri vseh teh vspeha.

Ako se bolj mogočnim, višjim in bolj nadarjenim ni posrečilo kaj več doseči, kakor meni, se že smem s tem tolažiti. Dosegel sem, kar je bilo mogoče. (Dobro! na desni.) Preteklost tega parlamenta in poprejšnje vlade sta mi priča, da se i njima ni bolje godilo.

Rad bi Vas poprašal, kaj se je zgodilo s pristojbinsko novelo, ki se je predlagala 18. oktobra 1875? Skupni državni zbor načrta še videl ni. Kaj se je zgodilo z načrtom že pregledanega katastra zemljišnega davka 3. julija 1862? Posvetovalo se je o njem v drugem branji, izročil se je na poročilo posebnemu odseku, potem pa je romal v papirni koš. Načrt o zemljišnem davku, prihodnini in rentah 5. oktobra 1863 se tudi ni vspel do postavne veljave. Prav taka osoda doletela je načrt o zemljarini, rentnini, splošni razrednini in prihodnini 17. novembra 1864; dalje načrt o poslopnini od 14. decembra 1868; načrt o osobni dohodnini in oni o pridobnini od 15. januarja 1869, ktereja je vlada sama umaknila. Načrt o rentnini 26. januarja 1869 tudi ni videl državnega zbora (Čujte!

na desni.); načrt o pridobnini, poslopnini, rentnini in osobni dohodnini 13. februarja 1874 vspel se je samo do dotičnega odseka; načrt o začasnem uravnavi poslopuine, pridobnine in o obdačenju vseh onih podjetij, ki se morajo skazovati z javnimi letnimi poročili, o rentnini in osobni dohodnini 19. oktobra 1876 vrnil se je odboru, od koder se ni nič več prikazal. (Čujte! na desni.)

Nikakor nečem s tem kteremu-koli kdo zná kaj očitati; pri nas je že tako, morda je uravnava parlamenta na tem vzrok, kako da velike postave v roko jemljemo. To je toraj nekaj, kar se ne dá osobno nikomur podtikati, vendar pa dokazuje, da ni le samo pod to vlado težavno nekatere velike postave — kakor se je n. pr. postava o pravih in kazenskih postavah že tolikokrat predlagala v tej visoki zbornici, — tako težavno dovršiti. Nismo ga do sedaj še imeli parlamenta, kteremu bi se bila dovršitev njihova do sedaj posrečila.

Ako se nam toraj res s tako odločnostjo očita: „Kaj pa se je po naporu vlade in sedanje večine, toraj tudi narodov zgodilo na korist davkoplačevalcem? Nič se ni zgodilo“; moram vendar-le opomniti, da se je v teh 6 letih vojna moč države na zunaj in na znotraj pomnožila na način, ki vse spoštovanje zahteva, vsled požrtovalnosti prebivalstva; dalje Vas moram opozoriti na 90 milijonov gold., ktere smo izdali za železnice. Res je, da nam sedaj še ne donajajo nikakega dobička, vendar pa se smemo po vsi pravici nadjati, da bodo pospeševale promet, trgovino in narodno delo; dalje zdi se mi potrebno opozoriti Vas na množico tistih milijonov, ki smo jih izdali na iztoku, na zapadu in na severozapadu na obrambo narodom proti povodnji, lakoti in siromaštvu. Res je, da se je to zgodilo v soglasju s spoštovano opozicijo, ktera v oigled tega vendar ne more trditi, da se ni nič zgodilo.

Kar se tiče upraviteljstva, moram res pritrditi, da je že ves drugačen duh v njem. Upraviteljstvo obstoji, kakor vsaka druga velika naprava iz velike množice mož, ki so v državni službi skušeni, ki imajo pa vendar razne nazore in so raznih misli. Mislím, da se ne motím, če se drzmem trditi, da je drug duh med njimi, ker se naklonjenost upraviteljstva čuti pri raznih poprejšnje čase vse preveč

zanemarjenih in vendar opravičenih potrebah prebivalstva. Ne dá se tajiti, kolikor bo le mogoče mirno hočem v oigled tolikošnega očitjanja stvar premotriti, — da se je upraviteljstvu posrečilo, odpraviti nekatere verske skrbi nasproti nekemu že desetletja trajajočemu škodljivemu in nepotrebnemu vrenju po nežni roki, ki ima v naučnem ministerstvu opraviti in da po mnogih pokrajinah narod o razmerah med vlado in cerkvijo veliko mirneje misli, kakor se je to poprej godilo. (Dobro! na desni.) Kaj se je še zgodilo? Našteval sem Vam že tukaj, da vlada skuša šole po celi državi po moči razširiti, posebno pa opiraje se na radodarnost visoke zbornice obrtne šole povsod ustanoviti skuša.

Od neke strani se nam je očitalo, da ne zado- stujemo ustavi in njenemu duhu, ter da se je vlada sovražno protivila samoupravi občin. Temu nasproti moram vendar povdariti, da je po slavnih besedah velikega pesnika tisto, kar vsak posameznik imenuje duha ustave, postave in kar je več takih — ave, mnogokrat lastni duh posameznika. (Prav dobro! na desni.)

Nobena vlada ne more drugače postopati, kakor po temeljitem lastnem poduku ustave in njenih določeb. O tem naj se pa čislana gospóda le pomiri, da niti najmanjše misli nimamo, kakor bi hoteli ustavo prezirati; če si pa vlada Nj. Veličanstva marljivo prizadeva ustavo spoštovati, moram pač pristaviti, da ji je ravno tako skrb deželne postave spoštovati, ki so vendar bistven del ustave skupne države in tukaj zastopanih kraljestev in dežel. (Dobro! dobro! na desni.)

(Dalje prih.)

Pastirski list, izdan glede slavnosti Velehradske.

O letošnji svečanosti v Velehradu smo že mnogokrat govorili in bomo gotovo še večkrat. Danes nam je svetu naznaniti glas in klic štirih apostolskih namestnikov Kristusovih na Českem, štirih škofov, ki so v pastirskem listu povzdignili svoj glas Bogu in sv. Metodiju na čast in v izveličanje sebi izro-

LISTEK.

„Slavia italiana“ in njen bližnji pa daljni smoter.

(Dalje.)

G. pisatelj se za tako umevano ravnopravnost sklicuje na staro navado pod beneško ljudovlado, ker so se tudi tedaj vsi vladni in opravični dopisi vršili v italijanščini, med tem ko je služila slovenščina le za zasebne poročila.

Pa on želi še nekaj več in to naj se poslužuje v šolah slovenščine za podučevanje v laščini, naj se očisti prva od „novo (!) vpeljanih besed“, z eno besedo, naj se jo dovede k popolni slovniški obliki! *)

Zato naj bi se izučili sedanji učitelji in učiteljice dobro obeh jezikov, da bodo zamogli oba pod-

učevati, pa razuméva se to tako, da rodni jezik ne bo nadvladal italijanščine, ampak naj gresta oba vstrično, in če se hoče, naj se med njima ohrani „prav tanjka razlika“ vradnega (italijanskega) jezika in pa zasebnega (slovenskega) jezika! (Kdo se ne smeje???)

Potem kaže, kako naj bi učitelji podučevali slovensko deco po Zveličarjevem izgledu, ktereja pa imenuje le ironično „božjega učitelja“: „Il Cristo, chiamato per antonomasia divin Maestro“, kar spričuje, da g. pisatelj P. ima sčinoma brezversko oliko, nad kterim bogokletnim izrazom se je že „l'Eco“ hudoval; zato tudi beneški Slovenci, kakor dobri katoličani ne spoštujejo in ne morajo spoštovati istega pisatelja in jezičnega doktorja, kakor je pravil eden njegovih rojakov, zdaj Videmski bogoslovec.

Nadalje naj bi se v Šempetru učiteljska pripravnica tako vredila, da bode vgajala smotru njene ustanove in da bode odgojevala le dobre učiteljice, samo ali seosbno le za slovensko-beneško ljudstvo.

Slednjič, da bode kaj vspeha v podučevanju za

(laško) Slovenijo, naj se ustanovi v Čevdadu, saj ena stolica slovenskega jezika in s slovenskimi nauki. Saj je ustanovila celo Francija eno takošno stolico v Parizu. (Prof. Leger.)

Potem ko hvali „Fanfulla“ slovstveni napredek pri Rusih v zadnjih letih, kteri presega celó francoski, je pač želeti, kakor je pisal že ranjki pesnik Prati: „Da bi se moral že iz hvaležnosti podučevati v Italiji ilirski (hrvaški) jezik ker ni najti (izobraženega) Slovana, ki bi ne znal (laškega) našega jezika.“

Že leta 1868 je predlagal nek poslanec Vegezzi Ruscalla v laški zbornici v Firenci, naj se ustanovijo po Italiji stolice slovanskih jezikov, ter je dokazal v svojih spisih neizmerno korist, ki bi izvirala iz takošnih věd.

Ko je nadalje tudi g. pisatelj sam v „Videm-skem dnevniku“ 31. julija in 13. septembra 1883, se potegoval za takošne jezikoslovne stolice in vednosti slovanske, se loti nekega „nežnega“ vprašanja, kteri ga je vodil pri spisanju iste knjige, in sicer: V kakošnem razmerji naj bode v prihodnje naš

*) Dozdeva se, da g. pisatelj ne vé nič o raznih slovenskih slovnica, ktere morajo biti pač veljavne za vse Slovence tū in onstran meje, kakor je točkanjski jezik merodajen za vse Italijane, naj si bodo kterejakoli narejla! Pis.

čenih vernikov. Nas Slovencev sicer njihov glas neposredno ne zadeva, a vendar glas škofov je vernega kristjana glas božji in ss. blagovestniki Ciril in Metodij nam pa tudi niso tuji; toraj upamo s pastirskim listom českých škofov vsem našim bralcem vstreči.

Pastirski list se glasi:

Škofje cerkvene provincije česke podeljujejo vsem dragim vernikom svojih škofij pozdravljenje in blagoslov v imenu Gospodovem!

Verni katoličani sesterske Moravske napravljajo se, da letošnje leto oslavi tisočletni spomin smrti sv. Metoda, velikega apostola in prvega nadškofa moravskega, kateri se praznuje dne 6. aprila.

Vzroki, ki so vzbudili k slavnosti tako redki in veličastni, so tudi za nas jako važni in zato povzdigujejo danes svoj glas in vas pozivljamo, da se vdeležite slavnosti in pobožnosti, ki se bodo vršile vsled tega v staroslavni cerkvi na Velehradu.

Ako kristijanu v obče pristuje, da se vdeleži tega, kar bratovo srcé prevzema, ako se spodobi po besedah apostola narodov „radovati se z veselimi in žalovati z žalostnimi“ (Rim. 12, 15), sili nas vrh tega še posebna hvaležnost, da se bogoljubnih slavnosti moravskih vdeležimo, kajti, kakor oni, častimo in pozdravljamo tudi mi v svetih blagovestnikih Cirila in Metoda ustanovitelje naše svete vere krščanske.

Da ostane stvar cela, povemo vam, česar je treba tudi o bratu sv. Metoda in sodruhu njegovem pri svetem opravilu — Konštatinu, drugače Cirilu, in smo brez skrbi, da bodo te besede hvaležno vsprejete, ker ste navajeni oba na tem obrazu skupaj opazovati, oba skupaj imenovati in častiti.

I.

Ciril in Metod bila sta sinova senatorja, po imenu Leona; rodila sta se v Solunu na Grškem v prvi polovici 9. stoletja. V Carigradu obiskavala sta tedaj jako znamenito šolo in med sovremeniki sta se dvignila ne samo po izvanredni nadarjenosti, marveč tudi vsled neutrudljive pridnosti v vednostnih zadevah tako, da se je zdelo, da se jima slavna pot v svetu odpira. Vendar temu ni bilo tako; niti slavne službe in dostojanstva, niti bogastvo, niti prijetno, brezskrbno življenje ni zabilo teh krščanskih junakov v svoje naročje. Imela sta druge namene in spolnovala sta besede, ktere je bil pred 800 leti sv. apostol Pavel napisal njunemu rodnemu mestu Solunu: „Niti se nismo nikdar pečali s prililjivimi besedami, kakor veste, niti nismo iskali priložnosti skoposti, Bog je moja priča. Niti nismo iskali slave od ljudi, niti od vas, niti od drugih. Dasi bi vam bili lahko v nadlego, kot Kristusovi apostoli: pa smo postali otroci med vami, kot dojka, ki oskrbljuje svoje otroke.“ (I. Tes. 2, 5, 7).

Te dobrotljive besede in vzvišeni vzgled sv. apostola Pavla je bila v mislih plemenitima sinoma mesta Soluna, ko je njuno čisto srce sklenilo veličastno misel, vse opustiti, Kristusu Jezusu ločeno od sveta služiti v zatišji samostanskem in najsve-tejše Ime v apostolski službi proslavljati. K temu ju je v resnici Bog poklical.

Ko se je pa leta 862 Rastislav, knez moravske države, na grškega cesarja Mihaela III. s prošnjo

obrnil, naj mu pošlje dva oznanovalca vere, ki bi prebivalstvo slovanskih pokrajin v materinskem jeziku v sveti veri podučevala in s svetim krstom v Cerkev pripeljala, bila sta ss. brata Ciril in Metod k temu svetemu delu izbrana. Njuna vroča ljubezen k Jezusu Kristusu je bila večja, nego ljubezen k telesu in h krvi in zato sta rada in radostna zapustila rodno zemljo grško in se podala v imenu Gospodovem na daljno pot oznanovat narodu do tedaj jima neznane Božjo besedo.

Da bi blagotvorno apostolsko delo z dovoljnim vspehom mogla dokončati, naučila sta se preje slovanskega jezika in tako sta tudi izumila nova pisma, da bi mogla svete in bogoslužne knjige na oni jezik dostojno preložiti.

Od duha ss. apostola Pavla peljana in z vedami ljudskimi in božjimi preskrbljena, potovala sta sveta apostela Ciril in Metod čez prostrane kraje slovanske tja do blagoslovljene Moravske in kakor v sv. pismu o dvanajstih apostolih beremo, z istimi besedami lahko na kratko označimo delavnost apostolsko: „In oni so šli in pridigovali povsod, in Gospod jim je pomagal in potrjeval njihovo besedo (Sv. Marka 16, 20.) Povsod z vseh strani so se k njima zatekali zastopniki slovanskega ljudstva, revni in bogati, stari in mladi, vsi so željno poslušali njune besede in prosili za sv. krst. Staro malikovalstvo je zginilo, čudotvorno znamenje sv. križa je zavladalo in zmagovalo, podobe najblagoslovnejše Gospe Marije so se povsod pobožno častile.

(Dalje prih.)

Kanovas in sv. Oče.

Že večkrat se je v „Slovenec“ razpravljalo rimsko vprašanje, o katerem se je reklo, da bode skoraj godno in da že prikipa v mnogih srcih do vrha. Ves katoliški svet spozná važnost njegovo, da, upoznavajo ga malo da ne vse države; vsak katoličan je poverjen, da stanje, v kakoršnem je sedaj naš vrhovni glavar, ni pristojno Kristusovemu namestniku, da vjetnik sebične vlade ne more biti ob enem neodvisen vladar, neomejen poglavar svojim podložnim. Znano je, kaj je španjski vrhovni minister gledé tega vprašanja rekel, kako je pripoznal važnost cerkvenega dostojanstvenika katoliškega za državo in kako se je določno izražal, da se mora gledati v prvi vrsti na to, da se ohranijo dobre razmere med državo španjsko in med sv. stolico. Še bolj zanimivo in določno pa se izraža Kanovas v listu svojem „Epoca“, kjer pravi: „Rimski papež v takih razmerah, v kakoršnih je sedaj, ne more dolgo ostati; v tem, da je poglavar vsega katoliškega sveta in h krati mešan od italijanske vlade vladanega mesta; v tem, da je neodvisen papež, vrhovni oče vseh vernikov, namestnik Kristusov na zemlji in v istem času je podložnik italijanskega kralja, predan zasmehu, kakoršno je na primer izkusil prošlo poletje; vse to je stvar, ki se ne more dalje vzdržati.“

S temi besedami je španjski državnik dostojno odgovoril nesramnemu poslancu Kastelar-ju, ki je v zbornici zatrjeval, da papež pri vladanji dušnih zadev ne potrebuje svetnega gospodstva in da ima

ravno sedaj, ko je isto zgubil, največjo prostost. Jasno so mu dokazali, da nima prav, in da o tej stvari nima niti pravega pojma, niti stališča. Dokazali so mu, da je treba velikega poguma, da se predrne nesramno v zbornici vpričo katoličanov izreči se na tak način o stvari, ki je že zdavnaj sijajno dokazana. Vzlasti današnji čas so katoliški učenjaki to zadevo osvetlili, tako, da noben poštenjak o njej več dvomiti ne more. In ako kdo njim ne veruje, naj pa poseže za malo let nazaj v l. 1867, ko so škofje vsega sveta zbrani dokazali in in oznanili, da je papežu svetna oblast popolnoma potrebna, vzlasti pa gledé na današnje razmere.

In ako se izreku tako prosvitljenih in visokih glav noče podvreči, naj si pa pokliče v spomin izreke slavnega Pija IX., ki je večkrat zatrjeval, da je podložen v roke predan sovražni vladi. Bode li tega častitljivega starčka stavil na laž? Bode li isto tako sedanjega sv. Očeta Leona XIII. štel med prenapetneže, in vendar je ta javno izrekel, da nima nikakor še prostosti, marveč da je še vedno v oblasti svojih nasprotnikov.

In kaj pravijo nasprotniki proti temu? Zatrjujejo še vedno, da ima papež veliko palačo v svoji posesti, da ima vrt, koder se lahko oživi, da ima v svojo službo dovolj kardinalov in drugih dostojanstvenikov. Toda je li to prostost? Se li more imenovati sv. Oče v takem stanju prostega? On, ki bi moral biti v vsem, da prav v vsem, nezavisen od vsake svetne vlade, ki ne bi imel v nikakoršnem obziru nad seboj imeti tukaj na zemlji nikogar, ki bi mu ukazoval in ga v izvrševanju njegovih dolžnosti in pravic zaviral, on pač več potrebuje nego hišo in vrt. To ima vsak kolikaj imoviti človek in tudi več. Je li to spodobno, naj bi tudi drugega prav ne bilo?

Zato z veseljem pozdravljamo resnične besede Kanovasove, želée pri tem, da bi iste prevdarile vse vlade in da bi na tak način tlée vprašanje rimsko zažarelo in se povoljno, nam v ponos, nasprotnikom pa v sramoto končalo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. marca.

Notranje dežele.

V *postaniški zbornici* oglašil se je v soboto isterski poslanec dr. Vitezić v interpelaciji na ministra notranjih zadev, grofa Taaffeja, namreč: kaj misli vlada storiti in kako zabraniti vedno ščuvanje „irredentovcev“ na Hrvate v Vološkem političnem okraju. — Poslanec Matuš je predlagal, naj se podporna svota za poškodovane prebivalce po Galiciji zviša od 850.000 na 907.000 gold. — Poslanec Siegel oglašil se je za odpravo mitnic po velikih in okrajnih cestah in praša, če bi se ne dala ta svota, ki se sedaj po mitnicah nabera, na drug način dobiti. Ob enem priporoča, da naj se napravi več velikih cest po Šleziji. — Grof Margheri stavi predlog, da naj se za preložitve velike ceste čez Gorjance namesto nasvetovanih 10.000 gld. postavi v proračun 15.000 gold., kar se je po zadostni podpori izročilo dotičnemu odseku. — Pri točki „stavbarstvo na vodi“ oglašil se je poslanec Obračaj, ter nasvetoval za vravnavo reke Odre namesto 10.000 20.000 gold. in za vravnavo Visle

polotok navzlic „veliki Slaviji“? Mar kakor prijatelj ali sovražnik? V tem stoji, kakor se dozdeva, jedro reči ali prava resnica, zaradi ktere je spisal g. P. to knjigo. Avstrija je pisatelju tako v želodec, *) da nima za njeno bodočnost mnogo zaupanja, ter „pre-roško optimistično“ meni, da se bodo kmalo vsi Jugoslovani med Jadranskim in Črnim morjem združili v eno kraljestvo, zato govori v svoji knjigi že naprej o položaju Italije nasproti „Veliki Slaviji“, ktera mejí z „laško Slavijo“. V prvem slučaju je treba skrbeti, da se ohrani prijateljstvo, ker to je boljše in bolj gotovo, „kajti so n. p. prirodni darovi (ali nprav) slovansko ruskega naroda boljši od nemškega ter prikladni v to, da se lahko vjemajo z vsemi narodi“. Za ta vgodni smoter doseči, kaže najbolj to, da se ravna dobro s Slovenci, ktere imamo v hiši, kakor to zahteva njih pleme. Zato je opominjal nek ruski vladar Vladomir Monomah v svojem volilu svoje sinove: „Kakor se ravna v kteri deželi s tujei in gosti, od tega je odvisno to, kako bodo oni potem govorili dobro ali slabo svojim rojakom.“

*) Izgovorja si. g. P., da ni mogel več o zgodovini slovenskih Benečanov pisati zato, češ, „da so se s starimi listinami kurile peči. Pis.

Dalje se zamakne pisatelj v bodočnost ter govori kakor politični vedež: „Potem ni menda daleč čas, v katerem se bode ustanovilo med Jadranskim in Črnim morjem slovansko kraljestvo, in med tim pa Italija in so morda Primorski in Beneški Slovenci namenjeni, da služijo med obema kraljestvoma kakor prsten, kateri naj objema italijansko omiko in slovansko ter naj oklepa izobraženost novo latinskih rodov z ono podonavskih narodov.“

Ker je takošno prijateljstvo boljše, bi ugajalo našemu (laškemu) novemu kraljestvu, da se poučuje, kjer koli je to mogoče, slovansčine in slov. véde, od koder bi se vsaj že zdaj zaradi vedno večje potrebe jemali zastopniki narodnih koristi (n. pr. konzuli i dr.) pri tolikih ljudstvih, ki imajo slovansko podstavo. — V nasprotnem položaji sovraštva, bode to seme še bolj dragoceno, kajti iz naše Slovenije bodo izhajali takšni ljudje, kteri bodo lahko spoznavali položaj velike Slavije, in naši hribovci, kteri jo že od nekaj prepotujejo, bodo kakor zvedenci ogleduhovali vse sovražno micanje za varnost domovine. Toraj v miru in v vojski bi zamogel slovenski živelj naše dežele, služiti kakor najboljšo sredstvo „zaželjene laške ekspanzije“. Zato se pa tudi nadalje čudi.

kako da v kljub italijanskim prizadevanjem ni še prišlo v Italijo do tega, da bi se kje podučevala slovansčina in njene véde. *) — Sicer je pa zdaj upanje, da se bo to zgodilo, ker isti zastopniki ali poslanci na mesto očetovske vlade so se spomnili na to potrebo, ker isti kraljevi šolski nadzornik prof. Roncaglia, kteri ima razum in sree za potrebe dežele v njegovem delokrogu, mi je pisal že 16. aprila 1883, da se on popolnoma v tem vjema, da se ustanovi en posebni zavod v Čevdadu za poučevanje slovenskega jezika in slovstva; med tim naj bi se ta čas ustanovila nalašč ena stolica v skupnem zavodu gojencev „Collegio Convitto“, čedadskem in da naj se na vsaki način prednost daje slovansčini pred nemškim poukom in furlansko zgodovino! — Mož zasluži za ta izrek vso hvalo. Slovan gré tudi tū že na dan!

(Konec prih.)

*) Menda nedavno se je ustanovila na vseučilišču v Bologni stolica za hrvaški jezik, kakor je bilo v časnikih brati. Pis.

ravno tako 20.000 namesto 10.000 gold., kar se je sprejelo. — Lienbacher je govoril o uravnavi rek po Solnograškem, ter se je pritožil, da je država pri čisto državnih zgradbah preveč pritiskala prebivalstvo, kar je veliko nevoljo po Solnogradu napravilo. Bodoča seja določila se je za ponedeljek dopoldne, in se bo specialna debata o državnem proračunu nadaljevala.

V **državnem zboru** pričeti se imajo ta teden tudi večerne seje, da se bodo obravnave poprej dovršile. Pa tudi kljub temu še ni dognano, ali bo mogoče budgetno debato v tem času dovršiti, ktereja so za njo odmenili, kajti število vpisanih govornikov „pro“ in „contra“ (za in proti) je ogromno veliko in če bodo vsi govorili hoteli in govorili, kakor imajo navado po dve in tri ure, tudi še večerne seje ne bodo zadostovale. Kje pa so potem še drugi načrti postav, ktere se morajo rešiti, preden se zapró vrata državnega zbora in se prične nova doba novemu življenju. Na vsak način se bo treba gospodom državnim poslancem tudi po Veliki noči še nekoliko na Dunaj potruditi, da dokončajo dolgo in plodonosno dobo svojega šestletnega delovanja. Rešeni morajo biti še naslednji predloženi načrti: o severni železnici, carinska novela, dinamična postava, postava o zavarovanji proti nezgodam in če bo mogoče tudi postava o vreditvi galiških rek in hudournikov. Opozicijski listi nekaj čvekajo, kakor bi se bile med desničarji samimi pričele kake pogodbe, od katerih bi bil v bodočnosti obstanek „železnega obroča“ odvisen. Nič ni res in vse je laž! Tudi ni potreba, da bi se pogajali med seboj. Podoba „železnega obroča“ se iz Dunajevskega govora tako čista vidi, da pač ni treba nikakih cunj, da bi jo človek še le snažiti moral. V besedah finančnega ministra, ktere je konec svojega govora levičarski opoziciji z gromovitim glasom zaklical: „Dokazali smo vam, da se tudi brez vas vladati dá in to prav dobro na korist Avstrije,“ je potrto vse nasprotno besedovanje.

Ako se sme človek po svojih dejanjih soditi, o **Madjarih** pač z dobro vestjo lahko izrečemo, da z nekako skrbljivostjo iščejo, kaj bi jih s Slovani še navskriž spravilo. Kolikokrat imeli smo že priložnost opazovati silno nagajivost, ki so jo Hrvatoma kazali in so tako razpor, ki je bil med obema narodnostima že tako od nekdanj, vestno širiti pomagali, namesto da bili bi si prizadevali, kolikor mogoče vničiti in vdušiti ga. Ne dosti, ali pa nič bolje, kakor proti Hrvatoma je madjarsko postopanje nasproti Srbom pod ogersko krono živečim. Madjari jeli so se vtikati v notranje srbske zadeve kjer koli morejo in to celo v cerkvene. Že od prvega početka srbske cerkve imeli so cerkvene zборе v Karlovcih, kjer je sedež pravoslavne patrijarha. Letos je Madjarom na misel prišlo, da v Karlovcih ni več pripraven kraj za pravoslavne cerkvene zборе, in da se morajo od slej na dalje v Budapeštu sklicevati. Ta ukrep madjarske vlade je Srbe neznanosko neljubo dregnil ter občno nezadovoljnost po deželi napravil. Saj je pa tudi lahko vrjetno, kajti v verskih rečeh je poštenemu človeku nekaj konservativizem že prirojen; da, človek se ga napije z maternim mlekom. To vidimo pri nevercih, pri židih, Turkih; povsod ne boš lahko tudi najbolj neizobraženega s kako drugo rečjo tako hitro razdražil, kakor ravno če se vtikaš z novotarijami v verske reči. Vsi ogerski Srbi od patrijarha Angjeleha za trdno pričakujejo, da se bo tej samovolji ministra Treforta po robu postavil.

Vnanje države.

Prihod cesarjeviča Rudolfa in Štefanije na **grško zemljo** vzbudil je ondi po vsih krogih odkritosrčno veselje, pri katerem ni nobenega hinjavstva. Kraljevi dvor, kabinet, časnikiarji in narod tekmujejo med seboj, kako bi bolj sijajno avstrijskega prestolonaslednika sprejeli. Cesarjevičevemu popotovanju ondi namreč največji politični pomen pripisujejo, kar se mu ga sploh dati zamore in so jako ponosni na to, da jih Rudolf obišče. Iz tega namreč sklepajo, da si Avstrija njihove prijaznosti želi in pa političnega približanja. Nadajajo se, da se bo na podlagi tega prihoda začela prijateljska bodočnost med Grško in Avstrijo. Časnikarji jo slikajo že v najlepšem cvetju in tudi narod sam se raduje nad prihodom prestolonaslednika mogočne Avstrije, ki se bo iz Jaffe na 15. t. m. tje kaj pripeljal. Kraljevi dvor hotel jima je pripraviti sijajno bivališče v kraljevi palači in velikanske veselice. Ker sta pa visoka popotnika izrazila željo, da se bodeta le memogredé oglasila in bi zaradi tega rajši na c. k. jahti prenočila, ostalo je pri tem. Posebno sijajen sprejem so jima napravili na otoku Korfu živeči Grki. Kraljevi namestnik ju je sprejel izročivši jima kraljevo pismo. Mesto, luka in parniki so bili pa sijajno razsvitljeni. Včeraj sta bila visoka popotnika že zopet v Beirutu.

Črnogorci izrekajo svoje obžalovanje, da jim položaj in uboštvo dežele ne dovoljujeta avstrijskega prestolonaslednika tako sprejeti, kakor bi radi storili. Sprejem bo sicer, kolikor bo le mogoče, sijajen, vendar se bo še marsikaj pogrčalo. Toda lahko se reče, da kar se bo pogrčalo, bo le ozbiljno bogastvo, ktero se bo skušalo z ljubeznjivostjo, srčnim veseljem nadomestiti. S knezom in kneginjo skušal se bode vrli črnogorski narod v prijaznem sprejemu visokih gostov in se nadjajo, da bota Rudolf in Štefanija za dobro vzela, kar jima bo uboštvo pripravilo z odkritosrčno radostjo. S prestolonaslednikom šel bo

tja gori tudi nadvojvoda Jovan, ki bo potem nekaj časa ondi ostal.

Macedonija bo v najnovejšem času kmalo postala dežela, kamor se bodo jele oči obračati cele Evrope. Do sedaj znana po silovitih roparijih, ki po deželi pustošijo, požigajo in moré, pokazala se nam bo kmalo še od druge strani. Srbi in Bolgari bi jo radi ter jeli se bodo za njo puliti. Kdo ima več pravice do nje? Rekli bi, da oboji enako, Srbi kakor Bolgari, kajti oba sta soseda; Srb na severu, Bolgar na iztoku in severoiztoku. Kar je bilo do sedaj ondi šol, bile so večinoma v srbskih rokah. V najnovejšem času jeli so se pa Bolgari tudi v šole vtikati, ker jim je na tem ležeče, bolgarski živelj kolikor mogoče ondi podpreti. To je bilo pa zopet Srbom ogenj v strehi. Po celi deželi je zavrelo in Srbi so sklenili v Belem gradu sklicati velik naroden tabor, na katerem se bodo pritožili o Bolgarih, da jim v šoli škodo delajo. Ta veliki tabor je bil napovedan na večerajšnju nedeljo 8. t. m. Kako se je končal, nam še ni znano, da pa za Macedonijo iz tega bratskega prepira ne bo nič dobrega, vemo že danes. Macedonija potrebovala bi skupne pomoči Srbov in Bolgarov proti skupnim sovražnikom Grkom in Turkom. Namesto da bi na to mislili, si pa medsabojno v lase silijo. Turki in Grki si bodo pa roke menceali, ter bodo še naprej morili, ropali, skrunili in požigali, kolikor se jim bude ljubilo; pospeševala jih bo pri vsem tem nas politični podedovani greh — slovanska nesloga.

Povedali smo že, da med **Nemčijo** in **Angleško** ni vse, kakor bi moralo biti in da je v poslednjem času posebno Bismark sem ter tje v nemškem državnem zboru rabil besede proti staremu Gladstonu, iz kterih so nekteri sklepali, da si prizadeva ga odstraniti. Bismark pa taki razlagi svojih besedi odločno oporeka in pravi, da ma niti na misel ni prišlo, Gladstonu stol spodbijati. On pravi, da je le zabraniti hotel, da ne bi tuje velesile dobile napačnih pojmov o njem gledé Angleške in njene njene politike v Egiptu, ker so časniki njegove besede na tak način po svoje tolmačili, kakor bi bil on Gladstonu nasvetoval, da naj si Egipt prisvoji. Tega pa Bismark ni nikdar storil, temveč je v nekem pogovoru le rekel: če bil bi on Gladstone in v Gladstoneovem položaji, bi on tako in tako storil. Sedaj, pravi Bismark, ima on dolžnost, da to popravi, kar so drugi zakrivili, kajti če bi pri tem ostalo, kakor so časnikiarji njegove besede zasukali, bi šlo zaupanje na poštenje nemške politike takoj po vodi najprej po Turčiji, potem na Francosko, na severu pri Rusih in celo Avstrija bi se z nevoljo od Bismarka obrnila.

V **zedinjenih državah severne Amerike** izvršila se je 4. t. m. tista velika politična sprememba, ktera ne zanima le severne Amerike, ampak vso Ameriko in posrednje tudi vse dela sveta. Mogočna država dobila je novega vladarja, predsednika zedinjenih držav. Dosedanji predsednik Arthur bil je republikanske stranke, sedanji Mr. Cleveland je pa iz ljudske ali demokratične stranke. Opomniti moramo, da „demokrat“ pri nas ni na dobrem glasu, a v Ameriki je ravno narobe, „demokratična stranka“ je bolj konservativna in poštena stranka, kakor razujzdana republikanska. — Kar se je do sedaj od Clevelanda slišalo, vse ga znači kot postavnega moža, ki ljubi pravico, poštenost in delavnost. In takega predsednika je severna Amerika res potrebovala. Že dalje časa je bila na krmilu stranka, ki se sme po vsi pravici imenovati krivična stranka. Gospodovala je do sedaj najgrša podkupljivost pri oddaji državnih služeb. Je li bil vradnik sposoben ali ne, malo se jena to gledalo, pač pa, koliko je za službo ponudil; kteri je več dal, tisti jo je dobil. Enako razsipalo se je državno premoženje in republikanci polnili so si svoje žepe. Marsikaj dalo bi se še naštet, a pustimo nerodovitno polje. Obeta se, da bode po novem predsedniku marsikaj boljše. Ali bati se je, če bode nov predsednik pri toliki popačenosti strogo postopal, da bi ne delil žalostne osode z Linkolnom, Garfieldom, ki sta bila obadva zavrtno umorjena.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 7. marca. (*Gospodarsko društvo za Slovence.*) Na Koroškem kupujejo nemški grajščaki kmetijo za kmetijo. Slovenske družine pa zapuščajo svoje ljubljene domove in grejo po svetu s trebuhom za kruhom. Tudi na Štajarskem in Kranjskem kupujejo tujei najlepša posestva. Tako je ravno zdaj Dunajska hranilnica kupila grajščino Ebensfeld; neki Seemann iz Dunaja je kupil Pogance pri Novem mestu; znani nemško-liberalni kričar dr. Russ je kupil grajščino Smerečje (Emmersdorf) pri Celovcu.

Da bi mi imeli slovensko gospodarsko društvo, zamoglo bi to kupovati take posestva brez velike nevarnosti, dostikrat pa z velikim dobičkom! To bi bilo silno važno v gospodarskem in političnem oziru. V gospodarskem oziru bi toliko ko-

ristilo, da bi se od domače zemlje živili domači ljudje. Gotovo bi namreč slovensko gospodarsko društvo v službo jemalo le domače uradnike in domače delavce. Kak tuji posestnik pa bo morda res obdržal domače posle, blapce in dekle, ker so bolj pridni in bolj po ceni delajo, oskrbnike in uradnike pa bo poklical iz tujine.

Imenitno pa bi bilo tako društvo tudi v političnem oziru. Da tuji grajščaki v velikem posestvu volijo zoper nas, to je sicer hudo, pa še ni najhujše zlo. Najhujši je pritisk in agitacija njihovih oskrbnikov in uradnikov na sosednje vasi. Na Koroškem so grajščinski in fužinski uradniki najhujši agitatorji proti Slovincem, najvdanejši podpiratelji nemškega „Schulvereina“. Fužinski uradnik Wirner (Prus, luteranec) v Borovljah, strahuje pri volitvah Borovlje in celo okolico. In te fužine so bile za 30.000 gold. na prodaj, pa nismo imeli Slovinci človeka, da bi jih bil kupil! Če mogoče še hujši „Schulvereiner“ je rudarski oskrbnik Rieger v Možici. V enakem duhu delajo drugi grajščinski in fužinski uradniki v Rožni Bistrici, v Lipici, na Rudi, v Prevaljah, v Črni, v Kapli, v Celovski okolici itd. Ali je na Štajarskem in Kranjskem dosti bolje? Če pa grajščak nemško-liberalce, morajo biti tudi njegovi uradniki in blapei enacega duha. Sosedje so dostikrat od grajščine odvisni: ta bi rad za grajščino kako blago (les, drva) prevaževal in si kaj zaslužil; drugi potrebuje stelje, drv ali kako drevo; tretji potrebuje kaj družega in se mora grajščinskim dobrikati, da kaj doseže itd. Vsi taki morajo več ali manj zatajiti svoje prepričanje in svoj rod, da dosežejo, kar želé. Tako je tedaj grajščina v tujih rokah politična kuga za celo okolico. Še huje je pri fužinah in tovarnah, kjer na stotine ljudi svoj kruh služi.

Vse take posestva in tovarne na naši zemlji moramo spraviti v svoje roke, prej ne bo bolje, prej ne bo zamašena tista luknja, iz ktere frčijo mladi „tajekrajnerji“. Slovinci nimamo bogatinov in smo sploh revni; pa združena moč veliko premore. Ako se „slovensko gospodarsko društvo“ na zdravi in praktični podlagi osnuje, ter se postavijo delnice na 10 gold., v kratkem bomo imeli lep kapital skupaj! Družega ni treba, ko da se postavijo razumni in pošteni možje na čelo; za denar bi prav nič ne bilo treba skrbeti, vsak rodoljub si bo v čast štel, podpirati tako društvo. Samo da se ne bodo spet kaki tujei poklicali v vodstvo, kakor se je do sedaj tako mnogokrat godilo. Da bo pa društvo zaupanje dobilo, treba bi bilo precej omejiti oblast vodstva, da bi tako samooblastno ne delalo, kakor je n. pr. banka „Slovenija“ ali kranjska eskomptna banka. Kako lepo priliko smo že obakrat imeli, naj bi ne bili tujei vsega vničili. Mar li se bomo že kdaj kaj naučili ali ne!

Bog nam daj razumnega, delavnega in pogumnega moža, ki bito misel vresničil ter nam osnoval „slovensko gospodarsko društvo“!

Naše slovstvo.

„Duhovni vodnik“.

(Dalje.)

Iz zapisnika lanjskih pastoralnih konferenc v Lavantski škofiji se vidi, da je nekdo sprožil (malo temno sostavljen) predlog za popraviljanje katekizmov. Prečastiti ordinarijat odgovarja: „Ta predlog je v resnici važen. Ker so pa razmere v tej zadevi po sosednjih škofijah s slovenskim prebivalstvom jednake, bode se ta reč s sosednjimi škofi obravnavala.“ S tem so kateketje dobili novo upanje, da bo stvar enkrat srečno dognana.

Znam za šolo, kjer „očenaš“ molijo „purifikovano“, kakor je v katekizmu. V „angelskem češčenju“ pa rečejo: „gnade si polna“ in „žegnana si med ženami“, tako je v eni in isti „očiščeni“ knjigi. Kdo in kedaj je v šoli to tako vestno po bukvah vravnal, ne vem, saj tudi ne gre, tega preiskovati. Doma ljudje „očenaš“ molijo „po stari prestavi“. Vidi se pač, da so pri nas jednake okoliščine, kakor tam, o kterih govori g. Sasinek. Kar se tiče druge molitve, jo je „Duhovni vodnik“ priobčil povsema pravilno, formalno in materialno korektno.

V pogledu na narodno stran je pa tudi med nami in sosednjimi Hrvati jednako razmerje, kakor med Čehi in Slovako-Slovinci. Mnenje moje malenkosti sicer ni merodajno, vendar naj rečem, da sem o dotični besedi že večkrat premišljeval, ter se mi

je vselej dozdevalo, da „našim dolžnikom“ pomenja nekaj drugo, kakor „svojim dolžnikom“, a v tem vprašanji sem dajal prednost „stari prestavi“. V tem pogledu g. ravnatelj Šuman v svoji „Slovnici“ iz leta 1881, str. 279, opozarja, da „včasih stoji tudi posestno zaime 1. in 2. osebe mesto svoj: odpustčamo dolžnikom našim; ja ču s mojom vojskom okrenuti, srb. prisl.“ Razlog ni priložen, ali isti je, kakor ga navaja g. Sasinek. Predstavi si, bralec potrpežljivi, da poslušaj za blagor ljudstva vnete rodoljube, a po razgovoru o kaki važni zadevi eden nekako v imenu svojih somišljenikov izpregovori: „O tem vprašanji pa mi že moramo naše ljudi podučiti“. Bi li povedal isto, ako bi rekel: „O tem vprašanji ali predmetu pa mi že moramo svoje ljudi podučiti.“ V prvem slučaju izražena je splošnost, občani, v drugem pa specijalnost, domači ljudje, podložniki posameznim dotičnim domoljubnim osebam. Tako: „Mi smo na naši zemlji“ in „mi smo na svoji zemlji“; v zadnjem stavku lahko razumem le svojo njivo ali travnik, a v prvem domačo deželo. Tudi bratje Hrvati so ostali pri „stari“ šegi, čeravno jim je celó Vuk Stefanović preložil: „dužnikom svojijem.“

2. Drugi del molitvenika zavzema dvojna pobožnost pri predpoldanski službi božji, in sicer: a) Molitve pri sv. maši, kadar se rožnivenec moli, pa b) molitve pri sv. maši po katekizmu zložene. — Nekteri katekizmi učijo n. pr. „Katoliški verovati se pravi: za gotovo resnico imeti vse, kar je Bog razodel in kar katoliška cerkev zapoveduje verovati.“ Kdor bi to definicijo opazoval skoz drobno-gled, bi lahko rekel, da nas sv. cerkev uči kaj družega, kakor le to, „kar je Bog razodel“. Tako bi „smel“ trditi na podlagi drugokratnega „kar“, namesto katerega naj bi stala besedica „(ter) nam“. Dotični stavki na strani 18. 24 in 78 naj bi se toraj za drugo izdanje nekoliko priredili.

(Konec prih.)

Domače novice.

(Prvi letošnji Sokolov „Jour-fix“) v pivarni na sv. Petra cesti je bil pod rediteljstvom gg. blagajnika Gebe in odbornika Schweigerja izredno dobro obiskovan. Obe sobi ste bili natlačeno polni udov Sokola, ki so si dnevne težave pozabivši nekoliko trenutkov britkega življenja posladili v veseli družbi pri glasovih milodonečih, glasovih na citre in izbornem petji, ktero so iz prijaznosti prevzeli g. članovi „Slaveca.“

Program bil je zelo zanimiv, posebno sta se odlikovala gg. Schweiger in Foregg, ktera sta mojstersko svirala na citrah naslednje točke: „Stiftungsfestmarsch“, kteri se je moral vsled burnega odobravanja ponavljati; isto tako tudi „Maiglöckchen“, „Feldner Jodler“ in „Die Ramsauer“. — Pevske točke izvršil je oddelek pevskega društva „Slavec“ jako precizno in ponavljati so se morale nekatere pesmi. — Godbo preskrbel je za ta večer kot nalašč pripravno g. Geba na — aristonu. Konečno moramo zabilježiti, da je bil ta večer zelo živahen ter sledile so napitnice. „Složno korak za korakom“ moralo bi biti mdsobojno geslo v beli Ljubljani narodnim društvom! To je lepo in vsega priporočila vredno! — Prihodnji „Sokolski večer“ bode 18. marca v čitalnični restavraciji. Reditelja sta gg. Dežman in Dečman.

(Dnevni red javne seje mestnega odbora), ktera bode v torek 10. dan marca 1885. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvosedstva. — II. Vis. c. kr. deželnega predsedstva dopis zaradi izvolitve zastopnika Ljubljanskega mestnega odbora v deželnem šolskem svetu. — III. Finančnega odseka poročilo a) o proračunu za 1885. leto (Konec.); b) o obnem škontriranji mestnih blagajnic, vršivšem se v 25. dan januarja 1885. leta; c) o vis. c. kr. deželne vlade odloku gledé priloga upravnim stroškom za ustanove, s katerimi upravlja mestna občina; d) o povračilu stroškov za stavbinsko vzdržavanje poslopja c. kr. velike realke, spadajočih na 1884. leto; e) o uradniške sirote Ivane Polakove prošnji za miloščina. — IV. Šolskega odseka poročilo a) o I. in II. mestne deške ljudske šole letnem računu o dotacijonu za preteklo šolsko leto; b) o mestne občine doneskih za obrtni pripravljalni učilnici na mestnih deških ljudskih šolah za prvo polovico šolskega leta 1884/5. — V. Odseka za olepšavo mesta predlog o razširjenji parka pod Tivoli.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jožef Jerič.

— Tajna seja. Poročila finančnega in šolskega odseka.

(„Slavec“) ima jutri zvečer ob 8. uri v svojih prostorih izvanredni občni zbor. Nadjati se je jako obilne vdeležitve.

(Umrl je) dimnikarski mojster g. Ivan Šobrli sinoči ob 6. uri zvečer. Revez je lansko leto bolehal na duhu. Pogreba se bo jutri popoldne vdeležil „Sokol“ z zastavo „in corpore“.

(Umrl je) včeraj ob 1½12. uri popoldne gosp. Viktor Smole, sorodnik Preširnovega prijatelja Andreja Smoleta, v 42 letu svoje starosti. Pogreb bo v torek popoldne ob štirih iz Marije Terezije ceste k sv. Krištofu.

(Pred porotniki) stal je v soboto cigan Lojze Majer, 25 let star zaradi hudodelstva umora, poleg katerega se je imel zagovarjati tudi še proti hudodelstvu poskušane umora, hudodelstva tatvine in prostopka krivega javljenja. Obsojen je bil k smrti na vešalih.

(Mnogo krika) — za malo vspeha velja o poslednjem novačenji glavnega mesta Ljubljanskega. Vzeli so vsega vkupe 19 novakov in to 6 za stalno armado, 3 za nadomestilno rezervo in 10 pa k brambovcem. Vpitja je bilo pa za cel polk!

(Tiskarni družbe sv. Mohora) v Celovci sme se častitati na pridobitev tolikanj temeljito izobraženega poslovođje, kakor je g. Vekoslav Legat, do sedaj delujoč v enaki stroki tukajšnje tiskarne Miličeve. G. Legat se je poleg svojega posla, katerega je v Ljubljani uzorno izvrševal, odlikoval tudi kot jako vesten Slovenec in je po svoji moči k razširjanji narodne zavesti kot trileten tajnik „Ljubljanskega Sokola“ zdatno pripomogel. Naj bode našim bratom po Gorotanu najtopleje priporočen!

(Poslednji bogate rodovine Potočinove), gosp. Vinko Potočin, zapustil je včeraj dolino solza. Umrl je na Zidanem Mostu, še le 36 let star.

(Hôtel ob Bohinjskem jezeru) za hribolazce pričel se je zidati. Podjetnik je kranjska stavbarska družba, kakor „Südsteir. Post“ to poroča. Tak hotel v tako divje romantičnem kraju, kakor je Bohinjsko jezero, tolikanj oddaljeno od vsake količkaj ugodne in za sprejem tujcev pripravljene gostilne, bo gotovo dobro shajal in bo k povzdigi obiskavanja našega Bohinja mnogo pripomogel.

(Ljudske knjižnice) 5. zvezek izšel je ravno kar zopet poln mičnih povestij za — priprosti narod in kratek čas. Nabral jih je g. Lavoslav Kordeš. Nadjamo se, da bo tudi ta zvezek dobro došel naročnikom.

Telegrami.

Dunaj, 8. marca. Po uradnih poročilih o strašni nesreči v Karvinu znaša število rešenih 18, ponesrečenih pa 105; zapustili so 43 vdov in 79 sirot, za ktere bode društvo skrbelo. 54 mož peča se z izkopavo ponesrečenih. Do danes dopoldne izkopali so 69 mrličev.

Umrl so:

5. marca. Šimen Mihelič, delavčev sin, 18 dni, Hradeckijeva vas št. 19, božjast.

V bolnišnici:

5. marca. Jožef Možina, delavec, 46 let, Pneumonija dextra. — Janez Hribšek, rudokop, 23 let, Tuberculosis.

Tuji.

7. marca.

Pri **Maliči**: Ludvig Kolb, trgovec, z Monakovega. — Barth, Dammer, Baekmann, trgovci, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Witzermann, Fuchs, trgovca, z Dunaja. — Morie Grab, trg. pot., iz Prage. — T. Dutzmann, trg. pot., iz Siseka. — M. Monti, operni pevec, iz Maribora.

Pri **Južnem kolodvoru**: Mirosl. Weiss, trgovec, iz Nürnberga. — Jul. Buehta, trgovec, iz Trsta. — Janez Hohl, trgovec, iz St. Gallena.

Pri **Avstrijskem caru**: Janez Eidinger, strojar, iz Hamburga. — Andr. Witzner iz Maribora.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 65 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	869 „ — „
Kreditne akcije	302 „ 75 „
London	124 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 81 „
Francoski napoleond.	9 „ 79 „
Nemške marke	60 „ 45 „

Zahvala.

Potrli vsled prerane smrti našega ljubega

KAROLA

komaj zamoremo dostojno zahvaliti se vsem, ki so nam od blizo in daleč izrekli svoje blago sočutje. Iz srea se zahvalujemo posebno semenišnemu spiritualu in vodju preč. g. J. Flisu za njegovo v resnici očetovsko skrb; gg. bogoslovcem za ljubo prijaznost ob času bolezn in smrti, za darovanje zares prekrasnega venca, ljubeznjivo spremstvo ranjega na njegovi zadnji poti; prisrčna zahvala veseloštopovani družini Kopačevi za vsestransko požrtvalno skrb in vsem drugim darovalcem lepih venecv.

Enako zahvalujemo se pa tudi prisrčno Žužemberški preč. duhovščini, kakor tudi sosednji, gg. uradnikom in učiteljstvu šole Žužemberške, pevcem bralnega društva Žužemberškega in vsem faranom, ki so v tako mnogobrojnem številu ranjencu skazali poslednjo čast. Bog Vam vsem povrni Vašo ljubav, ki je v žalostnih dnevih nam bila v veliko tolažbo!

V Žužemberku, 6. marca 1885.

Žalujoča rodbina Zavodnikova.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijacejske kapljice

za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenleo, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vrane, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istište Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpele ude in kite itd., malo časa čee se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cetu zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostil mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezn priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, zvsem spoštovanjem udani

(45) Franc Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljačoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila s dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.